

Norsk Skogfinsk Museum

Furubergsvegen 42, NO-2256 Grue Finnskog

Besøksadresse: Svullrya gamle skole

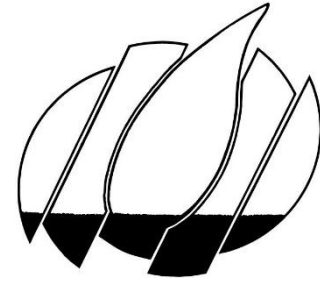
Faglig rådgiver: E-post: fsk338@gmail.com

Tlf.: Mobil: (+47) 900 29 447

Org.nr.: 990 366 128 MVA

Avdelinger: Gruetunet Museum / Finnetunet / Austmarka Historielag / Åsnes Finnskog Historielag

www.skogfinnsmuseum.no



Grue Finnskog 30. juni 2024

Riksantikvaren.

Høringsuttalelse til forslag til Bevaringsstrategi for landbrukets kulturmiljøer.

Felles uttalelse fra Norsk Skogfinsk Museum og Skogfinske Interesser i Norge.

Vi er fornøyd med forslagetets ambisjon om fokus på urfolks og nasjonale minoriteters kulturminner, og ser fram til at dette konkretiseres videre, både i planer og i praktisk oppfølging.

Slik vi leser tekstene i forslaget opplever vi at det i hovedsak bærer preg av tradisjonell tenkning om kulturminner, delt opp i jordbruk og skogbruk. Det er naturlig at setrer beskrives i sammenheng med delemnene for landbruk. Under delemne 3 Kulturmiljø i skogen kan vi ikke se at setrer er nevnt i det hele tatt. Delemne 3 bærer i stor grad preg av skogbrukets kulturminner, som selvfølgelig også er relevant. I store deler av det østre Østlandet ligger de fleste setrer nettopp i skogen, og vil i større grad måtte betegnes som kulturminner i skog, enn den sammenheng som de eiendomsmessig og driftsmessig har hatt med landbruksmiljøet på de gardene de har hørt til.

I Sør-Hedmark har svært mange av setrene vært mindre enkeltsetre, i stor grad i samme områder som ble bosatt av skogfinner. I mange tilfeller er det nær sammenheng mellom setrer og skogfinsk bosetting, ettersom en del setre ble til permanente skogfinske boplasser. Både skogfinske boplasser og setrer hadde sin virksomhet ute i utmarka/skogen, utenfor det som var innmark og setervoller. Med gjengroing av både skogfinske boplasser og setrer vil kulturminnehensynet være avhengig av den måten skogbruket håndterer skogmiljøet på. Registrering av denne typen kulturminner i skog er derfor helt vesentlig, i tillegg til den mangelfulle registrering av klassiske/tradisjonelle kulturminner i skog. Manglende registrering og kartfesting er i utgangspunktet en trussel mot kulturminner i skog.

I delemne 3 er det beskrevet egne temaer for skogbrukets kulturminner, arkeologiske kulturminner og kvalitetsvirke. Dermed setter ikke kapitlet fokus på kulturminner som skogfinnenes boplasser og virksomhet, og setrer og setringens virksomhet. I mange skogområder er nettopp disse kulturminnene av større omfang enn både arkeologiske kulturminner og skogbrukets kulturminner. Ettersom disse kulturminnene helt faktisk ligger i skogen, og at det i mange sammenhenger også er liten kunnskap om disse kulturminnene og attpå til ikke har noen klart definert verdi som kulturminner, bør de tydeliggjøres under delemne 3.

På tilsvarende måte som for norsk kultur og norske kulturminner, må det på myndighetsnivå utvikles og vedlikeholdes en institusjonell kunnskap også om skogfinsk kultur og skogfinske kulturminner. Kontinuerlig vedlikehold av institusjonell kunnskap er redskap som trengs for å sikre løpende fokus på skogfinnenes kulturminner i det flerkulturelle Norge.

Norsk Skogfinsk Museum sendte 11. mars i år innspill til denne bevaringsstrategien, der vi blant annet påpekte markberedning som en virksomhet som fører til systematisk destruksjon av kulturminner fra alle tider. Vi mener at denne virksomheten i dagens skogbruk bør nevnes som trussel mot kulturminner i skog.

Med vennlig hilsen

Birger Nesholen
Faglig rådgiver
Norsk Skogfinsk Museum.